

Motion till riksdagen 2020/21:2419

av **Azadeh Rojhan Gustafsson m.fl. (S)**

Kooperationens förutsättningar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för Kooperationen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Kooperationen har i mer än 150 år bidragit till en positiv samhällsförändring och de kooperativa företagen har varit några av de mest inflytelserika aktörerna i det svenska välfärdssamhällets tillväxt. Idag omsätter Sveriges 100 största kooperativa och ömsesidiga företag över 400 miljarder kronor årligen och har cirka 100 000 anställda. Med en affärsmodell som bygger på demokratiska fundament enligt principen en medlem – en röst gör kooperativa företag långsiktig ekonomisk och social nytta både för sina medlemmar och för samhället.

Utifrån en internationell jämförelse utgör Kooperationen en alldeles för liten del av det svenska näringslivet. Paraplyorganisationen Svensk Kooperation identifierar följande övergripande hinder för sektorn: allmän okunskap om associationsformen, bristande förutsättningar samt avsaknad av en samlad politik och nationella mål för den kooperativa sektorn.

I andra länder finns exempelvis system med låneinstitut som tillhandahåller kreditgarantier och förlagslån, framförallt när det gäller nystart av kooperativa företag. Ett annat område som behöver uppdateras är utformningen av upphandlingsregler som idag missgynnar kooperativa företag. Ytterligare ett hinder är att svensk lagstiftning begränsar den ömsesidiga bolagsformen till försäkringsbolag, istället för att utnyttja möjligheten som den kan ge inom skola, vård och omsorg. Exempelen är många. Samtidigt ska Sverige utveckla den resurseffektiva, cirkulära och biobaserade ekonomin som inkluderar hela landet. När traditionella ekonomiska modeller nu omprövas är den kooperativa affärsmodellen ett hållbart alternativ. Kooperativa företag klarar sig bättre än andra typer av företag i lågkonjunkturer och kriser. Överskott investeras i verksamheten. Att låta ekonomin stanna där den gör verklig nytta är ett av Kooperationens

verkliga trumfkort – att skapa en ekonomi som bygger på ansvar för det gemensamma. Kooperativt ägande främjar hållbarhet, långsiktighet och gemenskap i arbetet. En ekonomi för att hålla ihop Sverige.

Över hela västvärlden pågår en rörelse och tydliga politiska initiativ tas för att stärka Kooperation som företagsform. I ett ökat individuellt och värdebaserat engagemang i kombination med den nya teknikens möjligheter har till exempel delningsekonomin, där människor är medskapare och undanröjer mellanhänder, fått ett uppsving.

Sverige tillhör den globala toppen när det gäller kreativitet och innovation. Tröskeln för att starta nya verksamheter blir allt lägre. Startups är ett sådant exempel. De kännetecknas bland annat av att flera personer eller bolag vill gå in och utveckla en produkt eller tjänst tillsammans med ambitionen att växa snabbt. Den kooperativa företagsformen passar väl in när flera vill dela på arbetet och ägandet för att styra och dela risker gemensamt. Men kunskapen hos unga kring hur man bildar kooperativa företag är idag mycket låg, vilket gör att företagsformens potential inte utnyttjas. Därför är en viktig förutsättning för sektorns tillväxt att den rådgivande organisationen Coompanion ges goda, och långsiktiga, förutsättningar.

Coompanion ger rådgivning till färsk och blivande kooperativa och ekonomiska föreningar och får för det arbetet stöd av Tillväxtverket. Trots den ökade efterfrågan har resurserna till Coompanion minskat radikalt över tid. Det är förvånande och beklagligt, inte minst då den förordning som styr Tillväxtverket slår fast att verket ska främja en hållbar näringslivsutveckling i hela landet. En aspekt av ett hållbart näringsliv torde vara att det finns en diversitet av företagsformer. Utifrån detta och med tanke på de kooperativa och ömsesidiga företagens frammarsch och potential bör därför en översyn göras för att säkra en resursfördelning som gynnar en rådgivning till hela landet och kring alla företagsformer, inklusive det kooperativa företagets ekonomiska förening.

Givet gynnsamma förutsättningar kan Kooperationen bidra till att utveckla samhällskontraktet så att det omfattar alla människor som finns i vårt land, till exempel:

- samhällsekonomi och arbetsliv
- social integration
- infrastruktur
- samhällelig service som vård, skola och omsorg
- livsmedelsförsörjning.

Sammantaget kan kooperativa och ömsesidiga företag spela en mycket viktig roll i näringslivets tillväxt, särskilt i den tid av omvandling som vi nu lever i. Det är därför angeläget att lägga fast långsiktigt bra förutsättningar för företagsutvecklingen.

Azadeh Rojhan Gustafsson (S)

Fredrik Lundh Sammeli (S)

Helén Pettersson (S)

Isak From (S)

Johanna Haraldsson (S)

Hanna Westerén (S)

Ingemar Nilsson (S)

Johan Andersson (S)

Kalle Olsson (S)

Mattias Vepsä (S)

Teresa Carvalho (S)